

VLIV HOMOGAMIE A KOMPLEMENTARITY NA PARTNERSKOU SPOKOJENOST DLOUHODOBÝCH HOMOSEXUÁLNÍCH PÁRŮ

Mgr. Klára Bártová
Mgr. Jaroslava Valentová, Ph.D.

(email: klara.bartova@fhs.cuni.cz)

TEORIE HOMOGAMNÍHO A KOMPLEMENTÁRNÍHO PÁROVÁNÍ

- Při výběru partnerů hrají roli fyzické i osobnostní aspekty.
- V souvislost s preferencemi a výběrem partnera byly postulovány následující mechanismy související s párováním:
 - **Teorie homogamie**
 - **Teorie komplementarity**

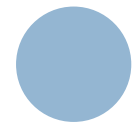
TEORIE HOMOGAMNÍHO PÁROVÁNÍ

- Preferování sobě podobných partnerů.
- Tato podobnost v osobnostních charakteristikách bývá větší, než s náhodně vybranými jedinci z dané populace.
- Studie ukazují, že partneři se navzájem podobají psychosociálních a demografických znacích (Little a kol., 2006; Gyuris a kol., 2010)
- I ve fyzických znacích (Bereczkei et al., 1997).
- Nenáhodné pozitivní párování má také kladný vliv na partnerskou spokojenost (Bereczkei & Csanaky, 1996; Thiessen a kol., 1997).

TEORIE KOMPLEMENTÁRNÍHO PÁROVÁNÍ

- Výběr partnera na základě opačných charakteristik vzhledem k nám samotným.
- Nejčastěji se můžeme ve vztahu setkat se stratifikací pečovatelsko - receptivní a dominantně – submisivní.
- Míra komplementarity v sociální interakci se uplatňuje především v rámci dimenze kontroly (Smith a Ruiz, 2007)
- Negativní dopad na spokojenost v partnerství (Felmlee, 2001).

DOSAVADNÍ POZNATKY O PÁROVÁNÍ HOMOSEXUÁLNÍCH JEDINCŮ

- Preference partnerů u homosexuálních mužů závisí na jejich vlastní pohlavní roli či maskulinitě-femininitě (Carroll a kol., 1984 ; Quinsey a kol., 2000; Gobrogge a kol., 2007)
- Důraz na vzhled, behaviorální a osobnostní charakteristiky (Bailey a kol., 1997).
- Tendence hledat si pro dlouhodobý vztah mladšího partnera, než jedinci ze srovnávací skupiny, kteří si hledali partnera pro krátkodobý (Gobrogge a kol. 2007).
- Důležitá atraktivita a naopak nezáměr o jedincovy ambice a společenské postavení (Lippa, 2007).
- Podobného prostředí, stejné zvyky a hodnoty mají pozitivní dopad na vztah (Kurdek a Schmitt, 1987).

I přes určité rozdíly se tedy zdá, že homosexuální vztahy fungují stejným způsobem jako vztahy heterosexuálních partnerů. (Kurdek, 2005, Peplau a kol., 2007)

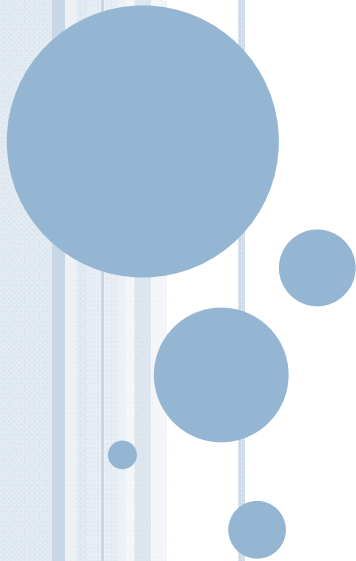

GENDEROVÁ NONKONFORMITA

- **Genderové** (pohlavní) **role** jsou v dané kultuře soubor zájmů, preferencí a chování, které jsou typické pro ženy (jsou tedy *femininí*), nebo pro muže (*jsou tedy maskulinní*) (Bem, 1983).
- Genderová nonkonformnita = atypičnost vůči svému pohlaví
- V kontextu s homosexualitou spojena s mnoha mýty (např. zženštilost gayů a mužnost leseb) (Sandfort, 2005).
- Tyto mýty mají kořeny v historii
 - *Například výzkum Magnuse Hirschfelda (1868 – 1935) homosexuál = třetí pohlaví*
- Důsledek těchto studií = připodobňování homosexuálních mužů a heterosexuálních žen

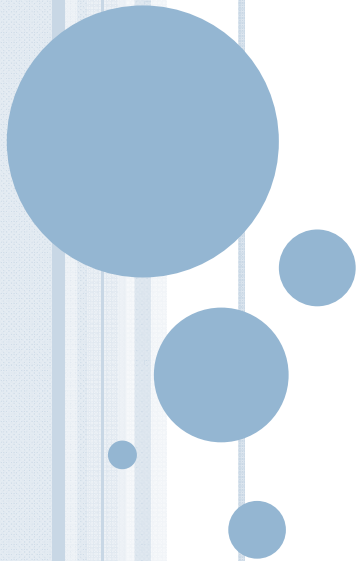

EMPIRICKÁ ČÁST PRÁCE

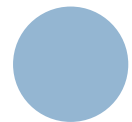
CÍL PRÁCE

Testovat princip homogamie a komplementarity v osobnostních charakteristikách u mužských homosexuálních párů a jejich vliv na partnerskou spokojenost.

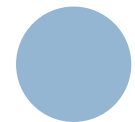
VÝZKUMNÉ HYPOTÉZY

- 1) Osobnostní (včetně maskulinity-femininity), demografické a fyzické charakteristiky respondentů a jejich partnerů budou vzájemně korelovat
- 2) Mužské homosexuální páry budou dále vykazovat podobnou míru sociosexuální orientace.
- 3) Páry, které si budou vykazovat podobnost ve zkoumaných znacích , budou vykazovat vyšší míru spokojenosti ve vztahu.
- 4) Komplementarita v pozici v rámci sexuálních aktivit bude ovlivňovat celkovou partnerskou spokojenost podobným způsobem jako homogamie v ostatních zkoumaných znacích.

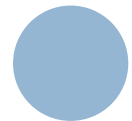
SOUBOR OSOB

- Cílová skupina: 40 mužů homosexuální orientace a jejich dlouhodobí partneři
- **Podmínky účasti:**
 - věk 18 – 40 let
 - homosexuální orientace
 - dlouhodobé partnerství (3 měsíce)
- Věkový průměr u participantů: 24,2, SD = 4,6
- Věkový průměr u jejich partnerů: 27,4, SD = 5,2
- Nábor homosexuálních tazatelů probíhal metodou sněhové koule.

NÁSTROJE

- Nestandardizovaný dotazník zaměřený na demografické údaje
- **Dotazník genderové diagnosticity** (Lippa a Arad, 1997) měřící individuální dimenzi maskulinity a femininity tím, že se soustředí na generově typické zájmy a zaměstnání
- **NEO pětifaktorový osobnostní inventář** (Costa, McCrae, 1992) měří všeobecné dimenze popisu osobnosti: *neuroticismus, extraverté, přívětivost, svědomitost a otevřenost vůči zkušenosti*
- **Dotazník hodnotící celkovou spokojenost ve vztahu a vzájemnou sexuální kompatibilitu** (Spanier, 1976) měří partnerskou spokojenost a aspekty zaměřené na kvalitu partnerského vztahu. Obsahuje tyto subškály: *shoda v partnerském vztahu, partnerská spokojenost, partnerská soudržnost, vyjadřování emocí*
- **Revidovaný dotazník sociosexuální orientace** (Penke, 2008) měřící *sociosexualitu* (tedy individuálním rozdílům v tendenci navazovat náhodné sexuální vztahy). Můžeme ho rozdělit na tři části: *chování, postoje a touhy*.

ANALÝZA DAT

Pro testování vzájemné podobnosti partnerů v rámci párů u dotazníkových dat byla použita korelační analýza.

Pro účel analýzy dotazníku genderové diagnosticity byla použita klusterová analýza.

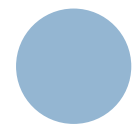
Pro testování souvislosti celkové partnerské podobnosti s homogamií a komplementaritou daných párů u jednotlivých faktorů a škál demografického dotazníku, NEO FFI, dotazníku SOI-R a dotazníku GD byla použita jednosměrná ANOVA a neparametrické korelace.

VÝSLEDKY

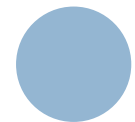
- Mezi participanty a jejich partnery byly zjištěny následující signifikantní pozitivní korelace:
- Celková partnerská spokojenost ($r = 0,671$, $p < 0,001$)
- Chování ($r = 0,520$, $p = 0,001$) a postoje u sociosexuality ($r = 0,501$, $p = 0,001$)

- Ohledně osobnostních charakteristik bylo zjištěno, že princip **homogamie** se uplatnil v míře **extraverze** ($r = 0,501$, $p < 0,001$). Obdobné zjištění reflektovala Gyurisová a její kolegové (2010).
- Ohledně **pozice v sexu** byl podpořen komplementární princip párování ($r = - 0,698$, $p < 0,001$). Partneri v daných párech tedy vykazovali odlišné sexuální role (aktivní, nebo pasivní).

- Co se týče demografických charakteristik, výsledky ukázaly, že u homosexuálních párů fungoval princip homogamního párování ve **věku** ($r = 0,435$, $p = 0,005$), v **pozici na pracovním trhu** ($r = 0,678$, $p < 0,001$) a ve **velikosti bydliště** ($r = 0,733$, $p < 0,001$).
- Tato tendence vybírat si partnera, který se nám bude v jistých demografických datech podobat, byla opět podpořena řadou studií (Jones 1929; (Harry a DeVall, 1978 ; Bereczkei a kol., 1997; Penton-Voak et al. 1999; Alvarez, Jaffe 2004).

ANALÝZA DOTAZNÍKOVÝCH DAT

Na základně neparametrických korelačních analýz a jednosměrné ANOVY dotazníkových dat byly zjištěny následující signifikantní souvislosti s dotazníkem hodnotící celkovou spokojenost ve vztahu a vzájemnou sexuální kompatibilitu (DAS):

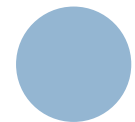
- 1) Čím podobnější si participant i partneři byli **ve váze**, tím vyšší byla škála partnerské soudržnosti u participantů. ($r = -0,314$ $p = 0,049$)
- 2) Čím podobnější si participant i partneři byli **v míře BMI**, tím byla vyšší míra partnerské shody, vyjadřování emocí, partnerské spokojenosti a partnerské soudržnosti u participantů a partnerů (všechna $p < 0,05$).
- 3) Podobná míra BMI mezi partnery a participanty také predikovala vyšší celkový skóre DAS a tím i vyšší celkovou spokojenost u participantů i u partnerů. ($r = -0,505$, $p = 0,001$)
- 4) Čím větší rozdíl mezi **mírou maskulinity** mezi partnery a participanty byl, tím menší byla partnerská spokojenost ($r = 0,638$, $p = 0,020$) a soudržnost jejich partnerů. ($r = 0,513$, $p = 0,047$)

DISKUZE

- Přestože existují výzkumy, které naznačují, že homosexuální muži mají tendenci k homogamnímu párování co se do míry maskulinity a femininity týče (Bailey a kol., 1997), podobný jev jsme v naší studii neodhalili (byl objeven pouze trend).
- **Rozdílná míra maskulinity** mezi participanty a jejich partnery **negativně ovlivňuje partnerskou spokojenost a soudržnost partnerů**, což potvrzuje předchozí zjištěný trend.

- Přestože nebyla prokázána žádná shoda mezi partnery u fyzických charakteristik, byla prokázána souvislost mezi celkovou partnerskou spokojeností a **mírou homogamie ve váze participantů** a jejich partnerů
- Dále byla v kontextu celkové partnerské spokojenosti prokázána podobnost ve výši **BMI**.
- Zdá se tedy pravděpodobné, že **důležitým bodem**, který predikuje určitou míru spokojenosti v homosexuálních vztazích, je právě **fyzická atraktivita**.
- Předchozí výzkumy zaměřující se na párování heterosexuálních jedinců ukazují, že fyzická atraktivita hraje u mužů hlavní roli při výběru partnerky a to jak u dlouhodobého, tak i krátkodobého vztahu (Todd a kol., 2007).
- Jako ukazatel určité fyzické atraktivity může posloužit i míra BMI daného jedince.

DĚKUJI ZA POZORNOST

